

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА АРХЕТИПІКИ

**АРХЕТИПІКА І ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ:
ІНСТИТУЦІЙНІ ФОРМИ,
МЕХАНІЗМИ ТА ПРАКТИКИ**

**збірник наукових праць
переможців і кращих авторів
Першого міжнародного конкурсу молодих учених**

**КИЇВ
НТЦ «Псіхея»
2013**

УДК 342:321:316
ББК 67
A94

Схвалено Вченою радою Національної академії
державного управління при Президентові України
(протокол № 202/4-9 від 21 травня 2013 року)

Експертна колегія:

Тетяна Данилова, канд. філос. наук (Київ, Україна);
Володимир Козаков, д-р держ. упр., проф. (Київ, Україна);
Павло Крупкін, канд. фіз.-мат. наук, с. н. с., (Париж, Франція);
Катерина Меркотан, канд. політ. наук (Борне Суліново, Польща);
Валентина Мамонова, д-р держ. упр., проф. (Харків, Україна);
Андрій Мартинов, д-р іст. наук, с. н. с. (Київ, Україна);
Людмила Приходченко, д-р держ. упр., проф. (Одеса, Україна);
Олена Шибанова-Росенко, канд. екон. наук, проф.
(Лондон, Велика Британія; Твер, Росія).

A94

Архетипіка і державне управління: інституційні форми, механізми та практики [Текст] : збірник наукових праць переможців і кращих авторів Першого міжнародного конкурсу молодих учених ; Київ, 24 травня 2013 р. / за ред. Е. А. Афоніна, Г. Л. Рябцева. – К. : НАДУ, 2013. – 112 с.

ISBN 978-966-95379-6-6

До збірки увійшли статті переможців і кращих авторів Першого міжнародного конкурсу молодих учених, фінал якого пройшов у рамках Четвертого теоретико-методологічного семінару за міжнародною участю «Архетипіка і державне управління: інституційні форми, механізми і практики» (22-26 травня 2013 р., Київ, Україна).

УДК 342: 321: 316
ББК 67

© Українська школа архетипіки, 2013

ISBN 978-966-95379-6-6

ЗМІСТ

До читача

<i>Марина БІЛИНСЬКА</i>	5
<i>Сергій КОТОВ-ДАРТІ</i>	6

Теорія та історія державного управління, державної служби та місцевого самоврядування (архетипна парадигма)

<i>Ігор РЕШЕВЕЦЬ</i> . Архетипна парадигма в політико-адміністративному менеджменті	7
<i>Марина СТАРОВА</i> . Проблеми морально-етичної поведінки лідера в колективі: архетипна парадигма	17
<i>Олександр ЧАБАН</i> . Архетипні та соціокультурні основи корупційної поведінки в українській дійсності	25

Механізми державного управління, державної служби та місцевого самоврядування (архетипна парадигма)

<i>Олена БУЛКІНА</i> . Архетипні особливості здійснення політичної професійної діяльності	34
<i>Степан ГАЛИЧ</i> . Політичні вибори в Україні: архетипний підхід	41
<i>Юрій ГУБАРЄВ-ЗОЛОТУХІН</i> . Маніпулювання масовою свідомістю	51
<i>Сергій ДОРОШЕНКО</i> . Державно-приватне партнерство як наслідок архетипіки в державному управлінні	59
<i>Альберт ЗЕЛЯК</i> . Комунікації в публічній сфері та їх архетипіка	67
<i>Надія ПАВЕЛКО</i> . Архетипна природа державної аграрної політики України	74
<i>Аліна ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО</i> . Механізм збалансування та державної підтримки реалізації інтересів у сфері земельно-орендних відносин: архетипна природа	81

Проблеми планування розвитку територій (архетипна парадигма)

<i>Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО</i> . Управління процесами створення регіональної екосистеми інновацій з урахуванням особливостей інституційних архетипів	90
<i>Юлія ЧЕРКАСОВА</i> . Планування територій суспільного значення в житлових районах (архетипний підхід)	97
<i>Євген ЮРЧЕНКО</i> . Збереження архетипу територій при плануванні і забудові населених пунктів	104

Українська школа архетипіки	110
--	-----

TABLE OF CONTENTS

To the reader

<i>Maryna BILYNSKA</i>	5
<i>Sergej KOTOV-DARTEY</i>	6

**Theory and history of public administration, state services
and local self-government (archetypical paradigm)**

<i>Igor RESHEVETS</i> . Archetypical paradigm of the political administration management.....	7
<i>Marina STAROVA</i> . The problems of ethical behavior of a leader in the group: the archetype paradigm	17
<i>Alexander CHABAN</i> . Archetypical and socio-cultural foundations of corruptive behavior in the Ukrainian reality	25

**Mechanisms of public administrations, services
and local self-government (archetypical paradigm)**

<i>Helen BULKINA</i> . Archetypical peculiarities of professional political activity implementation.....	34
<i>Stepan GALYCH</i> . Political elections in Ukraine: archetypical approach.	41
<i>Yuriy GUBAREV-ZOLOTUKHIN</i> . Mass consciousness control.....	51
<i>Sergey DOROSHENKO</i> . Public-Private Partnership (PPP) as a consequence of archetypical patterns in the state administration	59
<i>Albert ZELYAK</i> . Communications in the public sphere and their archetypical patterns.....	67
<i>Nadiya PAVELKO</i> . Archetypal nature of state agricultural policy in Ukraine.....	74
<i>Alina POMAZA-PONOMARENKO</i> . Balancing and state support mechanism for realization of interests under in land lease relations: archetypical nature	81

Development problems in planning of territories (archetypical paradigm)

<i>Vitaliy OMELIANENKO</i> . Administering the processes of regional ecosystem innovations creation considering the peculiarities of institutional archetypes	90
<i>Juliya CHERKASOVA</i> . Planning of territories of public value in residential areas (archetype approach)	97
<i>Evgenii YURCHENKO</i> . Planning and development of residential areas preserving the territorial archetypes	104

Ukrainian school of archetypes	110
---	-----

Albert ZELYAK

Master's student

Kharkiv state economic university

(Kharkiv, Ukraine)

COMMUNICATIONS IN THE PUBLIC SPHERE AND THEIR ARCHETYPICAL PATTERNS

The article talks about the main patterns, aspects and practical basis for communications in the societal development. Communication practices in the public sphere have been analysed. There is a special emphasis on the usage of archetypal images during the action of communication. In addition, the author investigates the problems of communications application as well as their functions and role in the information society.

Keywords: *communications, archetype aspect, mass media, political communications, values, patterns, internet.*

УДК 351.823.1:338.43.02:94 (477)

Надія ПАВЕЛКО

аспірант Класичного приватного університету

(Запоріжжя, Україна)

АРХЕТИПНА ПРИРОДА ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Розглянуто історичний розвиток державної аграрної політики як ідейної спадщини українського народу. Особливу увагу приділено визначенню архетипної природи державної аграрної політики та осмисленню значення аграрної галузі для держави в умовах нової економічної і політичної парадигми.

Ключові слова: *архетипна природа, державна аграрна політика, історичний розвиток, український народ, аграрна галузь України.*

Постановка проблеми. Органи державної влади визнають, що формування державної аграрної політики України є пріоритетним напрямом сучасного етапу державотворення, який супроводжується загостренням відносин суспільства і держави. Відповідна обставина ставить на порядок денний проблему ефективності взаємодії механізмів державного управління, пов'язаних із формуванням аграрної політики, що забезпечить функціонування сільськогосподарського виробництва, стабільність держави та її громадян у продовольчій безпеці. Не менш важливу роль мають архетипи й цінності, що становлять історію та відіграють ключову роль у плануванні стратегії державної аграрної політики в Україні, адже на сьогодні державне управління стає більш залежним від рівня розвитку суспільного «са-

мопочуття», пануючих ідеалів та цінностей і психосоціальних властивостей суспільства. Таким чином, дуже важливо розробити правильну та притаманну власним культурним традиціям, цінностям та архетипам державну аграрну політику.

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми дослідження зумовлюється пошуком нових шляхів гармонізації та оптимізації взаємодії влади та суспільства, зокрема тих шляхів, які укорінилися в глибинах національного духу та відповідають внутрішнім психокультурним особливостям суспільства. Звернення до виявлення архетипної природи державної аграрної політики України обумовлюється загальною кризовою ситуацією в сучасному не лише економічному, а і суспільному розвитку, оскільки архетипи як репрезентанти історичного досвіду містять у собі внутрішній потенціал соціального узгодження. За таких умов державна аграрна політика може постати як гарант вірності обраному курсу державних і суспільних перетворень, що особливо важливо для підтримання економічної стабільності. Архетипи як духовне наповнення нації визначають національну ідентичність за допомогою поєднання минулого, теперішнього та майбутнього. Архетипна природа державної аграрної політики відображає модель духовності, яка зазнає змін під впливом історичного розвитку аграрної сфери, визначаючи ціннісні пріоритети й орієнтації органів державної влади. Ось чому реконструкції архетипів можуть набувати актуального значення і допомагати оцінювати ті чи інші культурні процеси як національні феномени.

Аналіз останніх досліджень. Значний внесок у розробку теоретико-методологічних та організаційно-практичних засад розвитку державної аграрної політики в Україні внесли В. Амбросов, М. Болдуєв, Б. Данилишин, В. Ільяшенко, М. Латинін, Т. Лозинська, О. Могильний, П. Саблук, М. Сахацький, М. Хорунжий. Концептуальні засади архетипів стали предметом досліджень Е. Афоніна, О. Донченко, С. Кримського, К.-Г. Юнга. Але, попри наявність великої кількості робіт, присвячених дослідженню як архетипів, так і проблем розвитку аграрної політики в Україні, залишається недостатньо розробленою проблема впливу архетипів на формування державної аграрної політики в Україні.

Метою статті є визначення цінностей та ідейної спадщини українського народу з урахуванням історичного розвитку державної аграрної політики. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: визначити архетипну природу державної аграрної політики й осмислити значення аграрної галузі для держави в умовах нової економічної і політичної парадигми.

Виклад основного матеріалу. За К.-Г. Юнгом, архетип є «символічною формулою, яка починає функціонувати скрізь там, де або ще не існують свідомі поняття, або ж де останні за внутрішніми або зовнішніми засадами взагалі неможливі» [8, с. 513]. Аналіз архетипів національної культури дає змогу виявити схильності й тенденції, що в різні епохи відрізняються засобами вираження, але структурно утворюють певні прототипи. Інтерпретація архетипів відповідає умовам наукової раціональності, методу дослідження національної культури та національного менталітету. Таким чином, для визначення архетипної природи державної політики в аграрній сфері необхідним є комплексне уявлення певних психологічних характеристик етносу та частотний аналіз їх проявів. Індивідуальне, як зауважував ще К.-Г. Юнг, найефективніше проявляється через архетипні уявлення особи чи

етносу. Перевагою методу архетипів є його здатність до висвітлення найдавніших та майбутніх часів культурно-історичного життя етносів. Водночас вивчення архетипів національних культур допомагає аналізувати їх взаємодію й усвідомлення транснаціональних процесів, а це дає змогу вивести питання про розвиток державної аграрної політики відповідно до певної національної традиції.

Відомий український філософ і культуролог С. Кримський за допомогою теорії архетипних структур визначає українське національне буття в концептосфері «Дім – Поле – Храм». Розділяючи його думку, вважаємо, що ця концептосфера є віддзеркаленням українських національних архетипів. Однак у контексті дослідження архетипної природи державної аграрної політики України нас буде більше цікавити зміст концепту «Поле». Саме цей концепт був обраний для позначення традиціоналістських стереотипів, установок і ціннісних орієнтацій, що домінують у свідомості українського суспільства.

У широкому сенсі концепт «Поле» означає зв'язок природи з хатнім столом, харчуванням. Власне, в інших змістовних компонентах, але в тій самій орієнтованості на цінності модернізації суспільства, залишається актуальною українська національна ідея і в наш час, тільки тепер йдеться про побудову в Україні сучасної державної аграрної політики з урахуванням історичних цінностей та ідейної спадщини українського народу. Символічний образ поля асоціюється з архетипом землі як джерелом багатства та національного єднання на власному етнічному ґрунті [3, с. 273–274]. Отже, земля відображається в традиційній українській свідомості як оброблене селянське поле, освячене працею та хліборобськими обрядами. Більш того, український менталітет породив грандіозну ідею про величезні історичні ресурси країни, які, як скарби, заховано у Високих Могилах. Вважалося, що земля зберігає і передає українцям силу і славу предків. Таким чином, територія України відрізняється великою кількістю курганів, які є свідками міфологічної віри у приховану велич української історії. Знавець українського менталітету В. Липинський вважав, що земля як етнічне підґрунтя має особливу енергетику, що впливає на долю та ідентифікацію українського народу. Так, з архетипом землі пов'язаний флористичний орнамент в українській народній творчості, який символізував аграрні цикли відродження врожаю. Загалом, в українському менталітеті та пов'язаній із ним національній культурі спостерігається паралелізм зображення життя природи та людини, органічний зв'язок природного та соціального. Не тільки життя людини вимірюється степом («Життя прожити – не поле перейти»), а і її гідність («Коли ж я у полі, тоді я на волі»). Степ для українця – не просто географічне чи екологічне явище, а соціальний ґрунт. «Прив'язаність до рідного ґрунту для українця, – пише з цього приводу С. Грица, – має особливий сенс, бо вона асоціюється з синдромом вічного страдництва за відсутність рідної хати – своєї держави» [3, с. 277].

Вважається, що перші держави виникли на території Стародавнього Сходу, в Азії та Африці, цьому сприяли доступ до прісної води і помірний клімат, а це, у свою чергу, було запорукою розвитку сільського господарства. Європейський шлях формування держави пов'язується більшою мірою з класовим розшаруванням суспільства і формуванням приватної власності на землю, худобу та рабів. Проте в кожній з теорій державотворення простежується взаємозв'язок виникнення держа-

ви з можливістю володіння ресурсами аграрної сфери. Таким чином, сільське господарство – це не лише галузь економіки, але і місце існування значної кількості населення країни – 31,2 % (на початку ХХ ст. – понад 75 %). У сільськогосподарській галузі формується особливий спосіб життя, який концентрує духовні і культурні витоки всієї нації. Він сприяє збереженню історично освоєних агроландшафтів, культурній різноманітності країни, її економічному добробуту. Саме тут формуються моральні засади суспільства, його національна психологія та історія. Саме ці народногосподарські функції аграрної галузі часто не підлягають грошовій оцінці, але мають ключове значення не лише для соціально-демографічного розвитку України, але і для розвитку й освоєння її території. Безумовно, це має братися до уваги під час визначення масштабів і напрямів державної аграрної політики України, адже формування аграрної політики в умовах нової економічної і політичної парадигми – це не тільки новітні технології в агропромисловому виробництві, економічні реформи та розвинута інфраструктура, але і вміння проектувати, впроваджувати та утверджувати нові цінності і традиції.

Досліджуючи історичний розвиток формування національної аграрної політики, треба розглядати її як комплекс заходів не лише політичного і соціально-економічного, а й духовно-культурного плану. У першу чергу, аграрну політику спрямовано на селянство, яке є носієм певної системи моральних цінностей, уявлень, ідей та традицій, адже саме від сприйняття ним реформ стосовно аграрної сфери значною мірою залежала ефективність аграрної політики. Упродовж першої половини ХІХ ст. з розвитком товарно-грошових відносин сільське господарство почало набувати підприємницького характеру, насамперед за рахунок товаризації великих поміщицьких та середніх господарств. Відміна кріпацтва в 1861 р. загалом стимулювала розвиток сільського господарства України. Проте з часом почала актуалізуватися проблема малоземелля значної частини селян, яка особливо ускладнилася на початку ХХ ст. Загострювали ситуацію на селі збереження великого поміщицького землеволодіння, наявність обмежень щодо купівлі, продажу та застави землі. Столипінська аграрна реформа 1907 р. прискорила перехід села на індустріальну основу, створила сприятливі умови для розвитку приватного селянського землеволодіння, стимулювала розвиток агрономічних заходів і посилила тенденцію до зростання товарного виробництва. Аграрна політика українських національних урядів у 1917–1920 рр. концентрувалася на вирішенні питання наділення селян землею. Однак чинник політичної та економічної нестабільності, викликаний революційними подіями в цей період, підштовхував уряди вирішувати вказану проблему активними методами, без урахування необхідності її вирішення еволюційним шляхом. Реалізація аграрної політики більшовицької партії характеризувалася знищенням приватної форми власності в сільському господарстві, застосуванням ревізійних методів щодо селян у процесі реалізації продовольчої розкладки, що призвело до втрати стимулів до праці й, відповідно, різкого погіршення стану аграрного сектору. Після перших невдалих спроб насадження комунізму, деякі представники влади змушені були визнати, що психологія селян досить повільно піддається комуністичному і колективістському впливові [4, с. 81]. Найпершою перешкодою на шляху до колективних форм господарювання вважалося притаманне селянам «бажання мати своє власне господарство, бути господарем і воло-

дарем у своїй родині» [5, с. 11]. Тож, характерною соціально-психологічною особливістю українського селянства була схильність до індивідуалізму, що супроводжувалось неприйняттям колективних форм господарювання.

Нова економічна політика (1922–1928) викликала зміни в духовному житті селянства, «оживила» його економічні та політичні інтереси, пригнічені політикою «воєнного комунізму», стимулювала господарську ініціативу. За твердженням Ю. Котляра, центральне місце в духовній сфері селянина 1920-х посідали ідеї і соціальні почуття, які виникали на ґрунті аграрних відносин. Саме духовні основи, пов'язані з землею, визначали типологічні особливості внутрішнього світу селянина. Прагнення мати більше землі і вести на ній індивідуальне господарство було проявом глибинної селянської соціально-психологічної сутності [2, с. 15]. У цей період спостерігається знищення національних традицій використання землі та створення командних інституцій управлінської бюрократії. Із середини 30-х років починає формуватися нова система сільського господарства, яка передбачала не лише державне регулювання розвитку аграрного сектора, але і безпосереднє управління виробництвом. Державою було монополізовано процес розподілу як основних ресурсів для аграрних товаровиробників, так і виробленої останніми готової продукції, більша частка якої надходила до державних заготівельних організацій. Ідеологія радянської аграрної політики базувалася на намаганні сформувати у свідомості селян стереотип щодо переважання суспільних інтересів над особистими, що було необхідним для забезпечення вирішення проблем розвитку інших галузей за рахунок сільського господарства. Наслідком такої політики було те, що сільськогосподарська праця стала найдешевшою в системі виробництва в СРСР та Україні зокрема [1, с. 10].

Суттєві зміни в аграрній політиці, які стимулювали ефективніший розвиток галузі, відбулися у 1953–1958 рр. у вигляді реалізації заходів щодо підвищення матеріальної зацікавленості колгоспів, значного підвищення закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію, збільшення державних видатків на розвиток села та поліпшення його технічного і кадрового забезпечення. Негативним аспектом аграрної політики в цей період було подальше стримування розвитку особистих господарств колгоспників. Відсутність чіткої довгострокової стратегії розвитку аграрного сектору економіки з визначеними цілями та механізмами їх реалізації зумовлювала фрагментарний характер аграрних трансформацій [7].

Отже, зміст аграрної політики полягав лише у вирішенні питань земельних відносин, форм господарювання та виробничих аспектів функціонування сільського господарства. Лише в 1980-х визріло розуміння необхідності проведення комплексної політики щодо розвитку села, яка мала передбачати одночасне вирішення як виробничих, так і соціальних аспектів його життєдіяльності. Проте негативні тенденції розвитку аграрної економіки в цей період вимагали радикальних трансформацій у формах і методах державного регулювання аграрної сфери, відносин власності, а також тривалого періоду для формування принципово нової свідомості господарювання. Тому позитивна спрямованість зазначених реформ потенційно не могла бути реалізована, оскільки суттєво скріплювалася та консервувалася стійкими змінами у свідомості селян, що унеможливило їх практичне втілення.

Таким чином, архетипна природа державної аграрної політики визначає, що

будь-які практичні результати від реформ в аграрному секторі, враховуючи характерну для села консервативність, передбачають певний історичний строк, що може тривати десятиліття. Тож, характерними рисами більшості розглянутих в історичному аспекті аграрних трансформацій в Україні було їх чітке супроводження з боку держави у вигляді розробки та використання відповідних механізмів планування, організації та контролю вказаних процесів. Аграрна політика дореволюційного періоду характеризувалася виваженістю підходів до реформування аграрної сфери, що здійснювалося за попередньої ґрунтовної підготовки і реалізація якого була розрахована на тривалий період з урахуванням необхідності забезпечення еволюційності розвитку процесів реформування. При цьому сама необхідність проведення трансформацій в аграрній сфері була викликана об'єктивними факторами суспільного розвитку на відповідному історичному етапі.

Будь-яка політика, зокрема аграрна, не може обмежитися лише технічними методами і практичними завданнями, оскільки за такої умови її зміст був би необґрунтованим і неповним. Спираючись на певну ідеологічну основу, вона має виходити насамперед із провідної соціальної концепції, що реалізовується в практичних проявах. Аграрна політика протягом історичного шляху була керованою різними ідеями, що надавали їй той чи інший практичний зміст, тому в ній проявляється боротьба соціальних ідей, що поглиблює суспільні антагонізми [6]. Вважаємо, що змістом державної аграрної політики України в умовах нової економічної і політичної парадигми має бути українське селянство, а її завданням – охорона його інтересів і сприяння його розвитку.

Зокрема, національною специфікою селянства було психологічне неприйняття свавільного характеру державної влади, будь-якого насилля, неусвідомлення своєї сили і незалежності. Указані ментально-психологічні особливості селян України значною мірою сприяють формуванню аграрної політики і на сучасному етапі. Таким чином, архетипи приватновласницьких інстинктів визначили запровадження індивідуальних форм господарювання. Цікавим фактом є те, що в Україні земля була, є та залишатиметься сталою цінністю для суспільства при всіх реформуваннях влади. Тож, архетип «Поле» в українському менталітеті відповідає аграрним джерелам української культури, господарському ладу землевлаштування, обрядово-календарним циклам сільського життя та курганним пам'яткам освячення землі тощо.

Висновки. Отже, на наш погляд, архетипна природа державної аграрної політики визначається концептом «Поле», який характеризує аграрно-виробничий, соціально-історичний та духовно-культурний атрибути національного життя, звичаїв та обрядів. Цей концепт був обраний нами для позначення традиційних стереотипів, установок і ціннісних орієнтацій, що домінують у свідомості українського суспільства. Архетипна природа державної аграрної політики простежується крізь всю історію української духовності – від язичницьких обрядів землеробства через християнські цінності та ідеали вільного хутора до наукових розробок учених і соціально-економічних програм органів державної влади України. У розглянутому історичному екскурсі державної аграрної політики відслідковується відсутність розуміння пріоритетності аграрного сектора економіки в розвитку держави, що відповідним чином впливало на формування й ефективність її здійснення. Тобто, нечітке усвідомлення державними органами влади значення і ролі аграрної сфери для

держави загалом руйнує фундаментальні основи українського селянства: родинні цінності, соціальну солідарність та зв'язок між поколіннями, адже формування відносин між державою та селянством має глибоке історичне коріння, що значною мірою проявляється і дотепер і є одним із ключових факторів, що мають стимулювати реалізацію аграрної політики, адекватної цілям розвитку суспільства. Таким чином, органам державної влади необхідно звернути увагу на розгляд проблем в аграрній сфері не тільки з економічної, а і з ментальної позиції.

Перспективами подальших досліджень у вказаному напрямі є оцінка впливу змін у виробничих відносинах аграрної сфери на ефективне вирішення продовольчої проблеми та характер соціальних процесів у сучасному українському селі.

Рекомендації органам законодавчої та виконавчої влади. Органам законодавчої та виконавчої влади необхідно взяти відповідальність за добробут українського суспільства та збереження у власності українського народу земельних ресурсів. Державне управління повинне полягати в регулюванні правових земельних відносин, які мають закріплювати статус селянина як власника землі. Таким чином, предметом аграрної політики має стати система державних і суспільних дій, які визначають умови функціонування сільського господарства, економічну незалежність і соціальну захищеність суспільства. Отже, державним органам влади необхідно дотримуватися принципу: аграрна політика, що здійснюється в інтересах селянства, відповідатиме інтересам цілої нації, оскільки національне буття України розкривається через життєве наповнення концепту «Поле».

Список літератури

1. Євдокимова Д. М. Економічний розвиток України крізь призму технократичного підходу / Д. М. Євдокимова // Стратегія економічного розвитку України. – 2000. – № 2–3. – С. 185–189.
2. Котляр Ю. В. Повстанський рух етнічних меншин Півдня України (1917–1931). / Ю. В. Котляр. – Київ ; Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – Кн. 1. – 156 с.
3. Кримський С. Б. Архетипи української ментальності / С. Б. Кримський // Проблеми теорії ментальності / відпов. ред. М. В. Попович. – К. : Наук. думка, 2006. – С. 273-301.
4. Лебедь Д. З. Крестьянство в революции / Д. З. Лебедь // Октябрьская революция. Первое пятилетие. – Х. : ГИУ, 1917-1922. – С. 68.
5. Петровський Г. І. Подбаймо про роботу на селі / Г. І. Петровський // Партія і село. Статті й промови за 1924 рік проводирів комуністичної партії (більшовиків) України тт. Гр. Петровського, В. Чубаря, Д. Лебеда, Е. Квірінга. – Х. : Червоний шлях, 1925. – С. 24.
6. Сціборський М. О. Земельне питання [Електронний ресурс] / М. О. Сціборський. – Париж : Українська книгарня-накладня, 1939. – 109 с. – Режим доступу : <http://www.socialnationalist.org.ua/klasiki/mikola-sciborskiie-zemelne-pitannya>.
7. Шевченко Н.О. Аграрна політика в історичному контексті [Електронний ресурс] / Н. О. Шевченко. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_upravl/2010_4/32.pdf.

8. Юнг К.-Г. Психологические типы / К.-Г. Юнг ; пер. с нем. С. Лорие. – М. : АСТ ; Хранитель, 2008. – 761 с.
-

Nadiya PAVELKO

*Post-graduate student of the Classic private university
(Zaporizhzhya, Ukraine)*

ARCHETYPAL NATURE OF STATE AGRICULTURAL POLICY IN UKRAINE

The article reviews the historical development of the state agricultural policy, as the ideological heritage of the Ukrainian people. Special emphasis is made on the definition of the archetypal nature of state policy and analyzing the meaning of the agricultural sector of the state under the conditions of a new economic and political paradigm.

Keywords: *archetypal nature, state agricultural policy, historical development, Ukrainian people, agrarian sector of Ukraine.*

УДК 351.82:347.453.1

Аліна ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО

*аспірант Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президенті України
(Харків, Україна)*

МЕХАНІЗМ ЗБАЛАНСУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕРЕСІВ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНО-ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН: АРХЕТИПНА ПРИРОДА

Проаналізовано архетипну природу механізму збалансування та державної підтримки реалізації інтересів у сфері земельно-орендних відносин. Теоретично обґрунтовано складові цього механізму, а також визначено шляхи їх практичного впровадження в діяльність органів публічної влади.

Ключові слова: *земельно-орендні відносини, інтереси, архетипи, механізм, принципи, технологія, органи публічної влади.*

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження. Усі перетворення, які сьогодні відбуваються в соціально-економічній сфері, у тому числі і в земельній, поки що не призвели до позитивних змін. Крім того, спостерігається загострення інтересів, з одного боку, суб'єктів державного регулювання земельно-орендних відносин, а з іншого – учасників останніх. Причиною цього, на наш погляд, є не тільки застаріла система контролю за використанням земельних ресурсів, а і поширення архетипу «тінь» (небажання змінювати систему через особисту вигоду посадо-